

Luku 14, lukutehtävät

Tehtävät ja ohjeet alaluvun 14.1 lukemiseen:

1. Silmäile luku 14.1. Katsele siis nopeasti otsikot, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo täydentää käsitekarttaa.
3. Lue luku 14.1 nyt huolellisesti kokonaan. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista vieraiden sanojen merkitys sanastosta.
4. Täydennä käsitekartta seuraavien kysymysten avulla:

Ensimmäiset eduskuntavaalit

Milloin pidettiin ensimmäiset eduskuntavaalit?

Mikä puolue voitti vaalit?

Mitä muuta tiedät vaaleista?

YYA-sopimus

Mikä oli YYA-sopimus?

Ketkä tekivät sopimuksen?

Miten sopimuksesta neuvoteltiin?

Mitä sopimus tarkoitti Suomelle?

Suomen suhteet muihin maihin

Mihin järjestöihin Suomi liittyi, kun Stalin olit kuollut?

Mitä Suomelle tärkeitä asioita tapahtui 1950-luvulla?

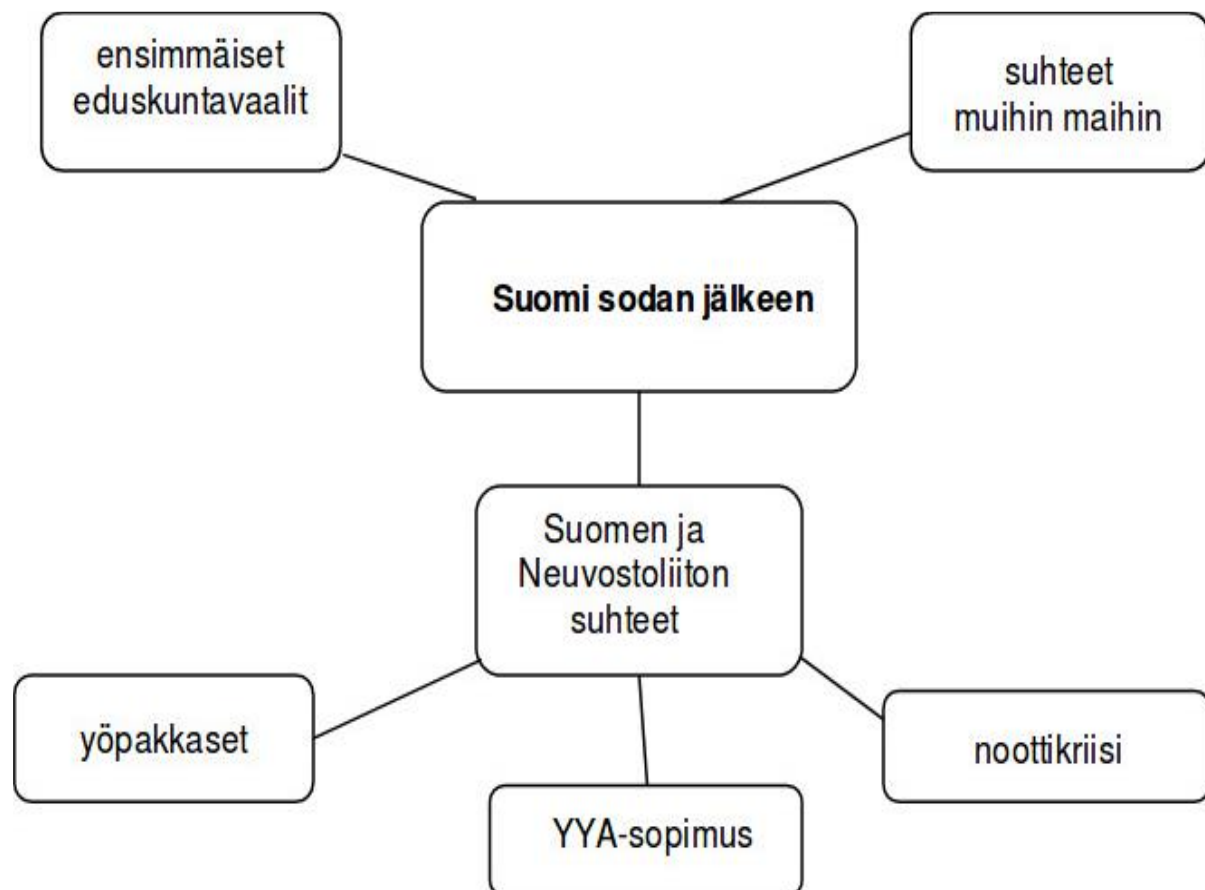
Noottikriisi

Mistä noottikriisi johtui?

Mikä oli nootti?

Miksi nootti oli hankala asia Suomelle?

Miten asia ratkesi?

5. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset

Paasikivi onnistui tasapainoilemaan idän ja lännen välissä.

Presidentti määräsi uudet eduskuntavaalit ja meni Neuvostoliittoon neuvottelemaan. Tämä ratkaisi hankalan tilanteen.

Yöpakkaset ratkesivat Kekkosen hajotettua eduskunnan ja matkustettua Neuvostoliittoon neuvottelemaan

Suomen tilanne oli vaikea. Jos Suomi tekisi yhteistyötä Neuvostoliiton kanssa, muut maat eivät olisi pitäneet siitä. Jos Suomi ei tekisi yhteistyötä, se voisi tarkoittaa jopa uutta sotaa Neuvostoliiton kanssa.

Neuvostoliitto halusi Suomen allekirjoittavan sopimuksen yhteistyöstä.

Presidentti osasi toimia niin että sekä Neuvostoliitto että muut maat olivat tyytyväisiä.

Suomen asema oli tukala. Myöntyminen yhteistyöhön olisi näyttänyt huonolta lännen silmissä, mutta kieltäytyminen saattaisi merkitä jopa sodanuhkaa.

Neuvostoliitto halusi, että Suomi allekirjoittaa sopimuksen. Sopimuksessa sovittiin, että maat tekevät yhteistyötä.

Tehtävät ja ohjeet alaluvun 14.2 lukemiseen:

1. Silmäile luku 14.2. Katsele siis nopeasti otsikot, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo täydentää taulukkoa.
3. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista uudet sanat sanastosta.
4. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset:

Kaupungistuminen ja siirtolaisuus
kiihtyivät, kun työtilanne
maaseudulla heikkeni.

Kun Suomeen perustettiin neuvoloita,
lapsia kuoli vähemmän kuin ennen.

Suomesta haluttiin luoda
hyvinvointivaltio.

Haluttiin, että kaikkia ihmisiä esimerkiksi
rikkaita ja köyhiä kohdellaan samalla
tavalla ja että kaikilla on samat
mahdollisuudet.

Neuvolajärjestelmän myötä Suomen
lapsikuolleisuus pieneni merkittävästi.

Haluttiin, että Suomesta tulee maa, jossa
huolehditaan kaikista ja valtio eli maa auttaa
esimerkiksi, jos joku on köyhä tai sairastuu.

Tasa-arvon parantamista pidettiin
keskeisenä asiana.

Kun maaseudulla oli vähemmän töitä,
ihmiset muuttivat enemmän kaupunkeihin ja
ulkomaille töihin.

5. Täydennä taulukko: Vasemmalla on kerrottu, millainen tilanne oli Suomessa ennen. Keskellä kerrotaan, mikä muutos tapahtui. Viimeisessä kohdassa kerrotaan, mitä muutoksen takia tapahtui eli mikä oli muutoksen seuraus.

<i>tilanne ennen</i>	<i>muutos</i>	<i>seuraus</i>
<i>Lapsia kuoli paljon.</i>	<i>Perustettiin neuvoloita ja maksettiin lapsilisää.</i>	<i>Lapsia kuoli vähemmän eli lapsikuolleisuus laski. Lapset olivat terveempiä.</i>
<i>Köyhät ja rikkaat olivat epätasa-arvoisia.</i>		
		<i>Suomi kaupungistui eli ihmisiä asui kaupungeissa enemmän kuin ennen. Osa suomalaisista jäi pysyvästi ulkomaille.</i>
	<i>Suomalaisilla on käytössä enemmän rahaa ja vapaa-aikaa kuin ennen.</i>	
	<i>Nuorille tuli oma kulttuuri, esimerkiksi oma musiikki ja vaatekulttuuri.</i>	

Tehtävät ja ohjeet alaluvun 14.3 lukemiseen:

1. Silmäile luku 14.3. Katsele siis nopeasti otsikot, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä.
2. Mieti, mitä tiedät aiheesta jo nyt. Voit jo täydentää taulukkoa.
3. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin lausetta, tarkista uudet sanat sanastosta.
4. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset.

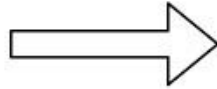
Presidentti pyrki miellyttämään itänaapuria.			Kun taloudella meni hyvin, valtio pystyi tarjoamaan lisää palveluja ja tukea ihmisille.
Neuvostoliiton romahdus muutti Suomen ulkopoliitiikkaa.			Suomi alkoi tehdä enemmän yhteistyötä muiden Euroopan maiden kanssa. Se näkyi muun muassa siinä, että Suomi halusi mukaan Euroopan unioniin.
Taloukasvu vauhditti hyvinvointinvaltion rakentamista.			Kekkonen yritti toimia Neuvostoliiton kanssa niin, että riitoja ei tulisi.
Valtion menot ja tulot eivät olleet tasapainossa, ja tilannetta tasapainotettiin velkarahalla.			Kun Neuvostoliittoa ei enää ollut, Suomen ei tarvinnut miettiä Neuvostoliiton mielipidettä, kun Suomi oli tekemisissä muiden maiden kanssa.
Suomen suuntautuminen länteen näkyi muun muassa EU-jäsenyyden hakemisessa.			Suomi tarvitsi enemmän rahaa kuin sillä oli, joten valtion piti lainata rahaa.

5. Täydennä kaavio. Vasemmalla puolella ovat syyt ja oikealla seuraukset eli se, mitä tapahtui jonkin asian (syynt) vuoksi. Käytä apuna seuraavia kysymyksiä:
 - a) Mitä hyötyä Suomelle oli siitä, että talous kasvoi nopeasti?
 - b) Miksi laiva- ja paperiteollisuudella alkoi mennä huonosti 1980-luvulla?
 - c) Miten se, että Neuvostoliitto hajosi, vaikutti Suomen kaupankäyntiin?
 - d) Miten Neuvostoliiton hajoaminen vaikutti siihen, miten Suomi hoiti suhteitaan muihin maihin?
 - e) Miksi Suomessa oli lama vuosina 1990–1993?

syy

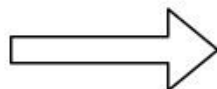
seuraus

Suomen talous kasvoi paljon
1950–1970-luvuilla

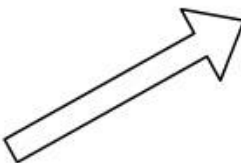
a)

b)

Laiva- ja paperiteollisuudella
alkoi mennä huonosti 1980-
luvulla.

Neuvostoliitto hajosi

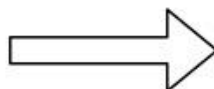

c)

d)

e)

Suomessa oli lama
vuosina 1990–1993